

SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZİ ANLAMAK VE GETİRDİĞİ PRENSİPLERİ YAŞAMAK*

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) henüz dünyaya gelmeden önce, insanlar değer ölçülerini yitirmiş, yollarını şaşırmışlardı. Küfür ve şirk gönülleri karartmış, haksızlık hayatın bütün alanlarını kuşatmıştı. Sosyal dengeler bozulmuş, ahlâkî değerler yozlaştırılmıştı. Akrabalık bağları koparılıyor, komşuluk hukuku ihlâl ediliyordu. Kadınlara ve kız çocuklarına insanî muamele yapılmıyor, güçlüler zayıfları eziyor, emeğin hakkı verilmiyordu. Kısaca dünyada insanlığın en çok muhtaç olduğu huzur, adalet, dürüstlük, ahlâk; can, mal, namus ve nesil güvenliği kalmamıştı.

İşte Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.), zulüm ve karanlığın böylesine yoğun olduğu bir dönemde Rebiul-evvel ayının 12'nci günü Pazartesi gecesini dünyayı şereflendiriyor, putperestlik ve hurafelerle kararlı gönülleri Kur'ân'ın nuruyla aydınlatıyor; insanlığı yalnızca Allah'a kulluk etmeye çağırıyor. Bu çağrıya kulak verenlere sözün doğrusunu söylemeyi, emanete riayet etmeyi, akrabalık bağlarını korumayı, komşularla iyi geçinmeyi ve kan dökmekten sakınmayı öğütüyordu. Zina yapmaktan, yalan söylemekten, yetim malı yemekten, haksız kazanç sağlamaktan, namuslu insanlara iftira etmekten uzak durmayı emrediyor; insanları namaz kılmaya, oruç tutmaya, zekât vermeye, iyilik yapmaya, bireysel ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyordu.

Böylece o, yirmi üç yıllık peygamberlik hayatı boyunca şirkin yerine tevhidini, zulmün yerine adaletini, düşmanlık ve ayrılığın

---

* Bu metin Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Dr. Muhlis AKAR tarafından hazırlanmıştır.

yerine kardeşlik ve dayanışmayı getiriyordu. Doğruluk, güvenilirlik, adalet, hoşgörü, nezaket ve cömertlik gibi ahlâkî davranışlarıyla kendisi bizzat insanlara örnek oluyordu. Buna karşılık kan davası gütmek, intikam peşinde koşmak, kin beslemek, içki içmek, kumar oynamak, hırsızlık yapmak, haksız kazanç sağlamak, yetim malı yemek, yalan söylemek, giybet etmek, çeke-memezlik ve koğuculuk gibi fert ve toplum huzurunu bozan gayri ahlâkî davranışlarla mücadele ediyordu.

Peygamberimizin Yüce Ahlâkı

Esasen Sevgili Peygamberimizin cahiliye karanlığını İslâm'ın aydınlığı ile yok etmek için ortaya koyduğu bu uygulamaları onun güzel ahlâkının genel çerçevesini vermektedir. Ayrıca Kur'ân-ı Kerîm'i baştan sona okuyup anlayanlar da onun yüce ahlâkını öğrenmiş olurlar. Zira onun ahlâkı Kur'an idi.¹ Kur'ân-ı Kerîm'de;

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ
الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.”² buyurularak onun hayatında bizler için en güzel örneklerin olduğu ifade edilmektedir.

Sevgili Peygamberimizin insanlığa örnek olan bu genel ahlâkî prensiplerinden bazılarını başlıklar altında özetle şöyle ifade edebiliriz:

¹ Müslim, “Salâtü'l-Müsâfirîn”, 18. I, 514; Nesâî, “Kıyâmü'l-Leyl”, 2, III, 199.

² Ahzâb, 33/21.

Rahmet, Şefkat ve Sevgi Peygamberiydi

Sevgili Peygamberimiz Kur'ân-ı Kerîm'in ifadesiyle,

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

'Âlemlere rahmet olarak gönderilmiş'³ rahmet peygamberiydi.⁴ Çocuklara ve yaşlılara şefkat gösterir, ümmetine de onlara iyi davranmalarını emrederdi. Çocukları öperken birisinin; ya Resûlallah, 'Siz çocukları öper misiniz? Ben çocukları hiç öpmem' demesi üzerine;

أَوْ أَمَلِكُ لَكَ أَنْ نَزَعَ اللَّهُ مِنْ قَلْبِكَ الرَّحْمَةَ

"Allah senin kalbinden şefkat ve merhameti çıkardıysa ben ne yapayım!"⁵ diyerek bu kişiyi uyarmıştı.

Sevgili Peygamberimizin şefkat ve merhameti yalnızca insanlarla sınırlı kalmayıp, diğer canlıları da kuşatmıştı. Nitekim bir hadis-i şeriflerinde;

الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ارْحَمُوا مَن فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّن فِي السَّمَاءِ

"Allah, merhametli olanlara rahmetiyle muamele eder. Öyleyse, sizler yeryüzündekilere merhamet edin ki, gökteki de size merhamet etsinler."⁶ buyurarak, bütün varlıklara şefkatle muamele edilmesini istemişlerdi. Bir defasında açlıktan yorgun ve bitkin duruma düşürülmüş bir deve görünce, "Konuşamayan bu hayvanlar hakkında Allah'tan korkun"⁷ buyurarak deve sahiplerini ikaz etmişti. Yine kedisini aç bırakarak işkence eden bir kadının ilâhî cezaya uğrayacağını bildirmiş, köpeğe yaptığı iyilik yüzünden de bir kişinin cennete gireceğini haber vermişlerdi.⁸

³ Enbiyâ, 21/107.

⁴ Müslim, "Bir", 87. III, 2007.

⁵ Buhârî, "Edeb", 18.

⁶ Tirmizî, "Bir", 16; Ebû Dâvûd, "Edeb", 58.

⁷ Ebû Dâvûd, "Cihad", 44.

⁸ Buhârî, "Bed'ü'l-Halk", 16; "Şirb", 9, "Edeb", 27; Müslim, "Enbiya", 54; Müslim, "Selâm", 153.

Alçakgönüllüydü

Sevgili Peygamberimiz son derece alçakgönüllüydü. Zengin fakir ayırımı yapmazdı. Hastaları ziyaret eder, iyileşmeleri için dua ederdi. Bir meclise gittiği zaman boş bulunan yere oturur, kendisi için ayağa kalkılmasını istemezdi. Fakir kimselerle beraber olmaktan; yoksulların, dulların, kimsesizlerin işlerini görmekten zevk alırdı. Müreffeh bir hayat yaşama imkânı olduğu halde, hayatı boyunca mütevazı ve sade yaşamayı tercih eder, yemede, içmede, giyimde vs. israf ve gösterişten sakınırdı.

Affedici ve Hoşgörülüydü

Peygamberimizin diğer önemli bir özelliği de onun affedici ve hoşgörülü olmasıdır. Allah'a saygısızlık olmadığı sürece şahsına yapılan kötülükleri bağışlar, eline imkân geçince öç almayı düşünmezdi. Mekke'nin fethedildiği gün, daha önce kendisine her türlü kötülük ve hakareti reva gören Mekke müşriklerine: *"Bugün size geçmişten dolayı azarlama yoktur, serbestsiniz."* diyerek hepsini affetmişti.

Bir gün bedevînin birisi gelip mescidin köşesine abdestini bozmuştu. Orada bulunan ashab, bedevînin üstüne yürümek isteyince, Peygamberimiz, onu serbest bırakmalarını söylemiş, sonra da yanına çağırarak, mescitte abdest bozmanın uygun bir davranış olmadığını, mescitlerin temiz tutulmaları gerektiğini ona tatlı bir dille anlatmıştı. Sonra da bir kova ile su getirterek kirlenen yeri temizlettirmişti.⁹ Ancak şu kadarını da ifade edelim ki, Sevgili Peygamberimiz "merhamet edeceğim, hoşgörülü olacağım" diye, haksızlıklara ve zulme karşı da sessiz kalmamıştır.

---

⁹ Buhârî, "Edeb", 35, VII, 80; Müslim, "Taharet", 98. I, 236; Ebû Dâvûd, "Taharet", 137, I, 264.

Güleryüzlü, Tatlı Dilli ve Yumuşak Huylu İdi

Hız. Peygamber (s.a.s.) ince ruhlu, güleryüzlü ve tatlı sözlü idi. Asla katı kalpli, sert ve kırıcı değildi. Ağzından sert ve kaba bir söz çıkmazdı. Ashabının kızdığı birçok hadisede soğukkanlılığını muhafaza ederek yanlış bir şeyin yapılmasına fırsat vermezdi. Kur'ân-ı Kerîm'de onun bu özelliği şöyle ifade edilir:

فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَئِن لَّهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

“Allah’ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi...”¹⁰ Kendileri de,

من يحرم الرفق، يحرم الخير

“Yumuşak huydan yoksun olan, iyilikten de yoksun olur”¹¹ buyurmuş ve bu ahlâkî ölçüyü hayat boyu şiar edinmişlerdir.

İffet ve Hayâ Sahibiydi

Sevgili Peygamberimiz iffet ve hayâ sahibiydi. Bir hadislerinde,

الإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ ، أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً ، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ ، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ

“İmanın yetmiş (veya altmış) küsur şubesi vardır. Bunların en yükseği lâ ilâhe illallah demek, en aşağısı da insana zarar veren şeyleri yoldan kaldırmaktır. Utanmak (hayâ) da imanın dallarından biridir.”¹² buyurarak, utanma duygusunun imanın şubelerinden birisi olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer bir hadisle-

¹⁰ Âl-i İmrân, 3/159.

¹¹ Müslim, “Birr”, 23. III, 2003.

¹² Buhârî, “İmân”, 3; Müslim, “İmân”, 58.

rinde de, “her kim diline ve cinsel arzularına hâkim olacağı konusunda bana söz verirse ben de onun cennete girmesine kefil olurum”¹³ buyurarak müminleri de iffet ve hayâ sahibi olmaya teşvik etmişlerdi.

Cömertti

Resulullah insanların en cömerdiydi. Kimseyi eli boş çevirmezdi. “Ben ancak dağıtıcıyım, veren Allah’tır” der, ihtiyacından fazla bir şeyin kendinde veya evinde bulunmasını istemezdi. Kendisi cömert olduğu gibi, hadis-i şeriflerinde;

وَالسَّخِيُّ قَرِيبٌ مِّنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِّنَ النَّاسِ، بَعِيدٌ عَنِ
النَّارِ وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِّنَ اللَّهِ بَعِيدٌ مِّنَ الْجَنَّةِ، بَعِيدٌ مِّنَ النَّاسِ قَرِيبٌ
مِّنَ النَّارِ

“Cömert kişi Allah’a yakındır, insanlara yakındır, cennete yakındır, cehennemden uzaktır. Cimri ise Allah’tan uzaktır, insanlardan uzaktır, cennetten uzaktır, cehenneme yakındır.”¹⁴ buyurarak ümmetini de cömert olmaya teşvik etmişlerdir.

Dürüsttü

Sevgili Peygamberimiz özünde, sözünde ve hayatının her alanında doğruluk ve dürüstlüğü ilke edinmişti. Verdiği sözden dönmezdi. Yalancıları hiç sevmezdi. En azılı düşmanları bile ona “Muhammedü'l-emîn” demişti. Doğruluğu öğütler, kendisi de söylediklerini aynen uygulardı. Bir defasında kendisinden nasihat istendiğinde, “Allah’a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol”¹⁵ diye cevap vermişti. Bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur:

¹³ Buhârî, “Hudûd”, 19, “Rikâk”, 23; Tirmizî, “Zühd”, 61.

¹⁴ Tirmizî, “Birr ve’s-Sıla”, 40)

¹⁵ Müslim, “İmân”, 62, I, 65; Ahmed, III, 413, IV, 385.

عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى
الْجَنَّةِ وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ
اللَّهِ صِدِّيقًا وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ
الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ
حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا

“Size doğruluğu tavsiye ederim; zira doğruluk iyiliğe götürür, iyilik de cennete iletir. Kişi doğru söyledikçe, doğruyu araştırdıkça Allah katında doğru yazılır. Yalandan kaçının; zira yalan kötülüğe götürür, kötülük de cehenneme iletir. Kişi yalan söyledikçe ve yalan peşinde koştukça Allah katında yalancı yazılır.”¹⁶

Emin ve Güvenilirdi

Güvenilirlik, başka bir deyişle emanet, bütün peygamberlerin ortak niteliklerinden biridir. Hz. Peygamber gençliğinden itibaren güvenilir, emanete riayet eden ve iffetli bir kimse olarak tanınmış ve “el-Emîn” diye anılmıştır.¹⁷ Bu yüzden Mekkeliler kıymetli eşyalarını ona teslim ederlerdi.

İman ile güvenilir kimse olmak arasında sıkı bir bağ vardır. Peygamberimiz bir hadislerinde bu duruma şöyle işaret etmişlerdir:

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ
النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

“Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların emin olduğu kimsedir. Mümin de diğer insanların canları ve malları hususunda kendisine güvendiği kimsedir.”¹⁸

¹⁶ Müslim, “Bir”, 29. VI, 2013.

¹⁷ İbn Hişam, I, 336.

¹⁸ Müslim, “İmân”, 14, I, 65.

Adaletten Hiç Ayrılmazdı

Hz. Peygamber, müslim-gayrimüslim, akraba-yabancı, güçlü-zayıf, zengin-fakir ayrımı yapmaz, insanlara hep eşit ve âdil davranırdı. Mekke'nin fethi esnasında Fatıma adlı bir kadın hırsızlık yapmış, soylu bir aileden olduğu için bu kadına ceza verilmemesi istenmişti. Bu tavır Sevgili Peygamberimizi rahatsız etmiş ve “Sizden önceki ümmetlerin helâk edilmeleri ancak şu sebeptedir: Onlar, içlerinden zengin ve soylu bir kimse hırsızlık yaptığı zaman onu bırakırlar, fakir ve zayıf bir kimse çaldığında ise ona ceza verirlerdi. Allah'a yemin ederim ki, Muhammed'in kızı Fatıma da aynı suçu işlemiş olsaydı, muhakkak onu da cezasız bırakmazdım” buyurarak hukukun önünde herkesin eşit olduğu mesajını vermişlerdir.

Eşitlik ve adaleti tahrip eden ya da adaletin tecelli etmesini engelleyen en büyük nedenlerden biri de rüşvettir. Sevgili Peygamberimiz bir defasında, “Gönderdiğim memura ne oluyor ki, ‘bu sizindir; bu da bize hediye edilmiştir’ diyor. Acaba babasının ve anasının evinde otursaydı bu hediyeler kendisine verilir miydi? Allah'a yemin olsun ki, o kimse zekât mallarından bir şey alırsa kıyamet gününde omuzlarında kükreyen bir deve yahut böğüren bir sığır yahut meleyen bir koyun taşıdığı halde Allah'ın huzuruna gelir.”¹⁹ buyurarak zekât memurlarının hediye adı altında rüşvet almalarının önüne geçmiştir.

Hak Duyarlılığına Sahipti

Sevgili Peygamberimiz kul ve kamu hakları konusunda son derece hassas davranırlardı. Hadis-i şeriflerinde, “Bir kısım insan vardır ki, Allah'ın mülkünden haksız bir surette mal elde etmeye girişirler. Hâlbuki bu, Kıyamet günü onlara bir ateştir.”²⁰ “Kim bir karış miktarı bir yere (başkasının arazisine) hak-

¹⁹ Buhârî, “Eymân ve'n-Nuzur”, 2.

²⁰ Buhârî, “Hums”, 7; Tirmizî, “Zühd”, 41.

sız olarak sahip olursa o yerin yedi katı boynuna geçirilir.”²¹ buyurmuştur. Diğer bir hadislerinde ise “Kişi namaz, oruç, zekât gibi ibadetlerini eda etmiş olarak Allah’ın huzuruna gelir. Bununla beraber; kimine sövmüş, kiminin kanını akıtmış, kiminin malını yemiş, kimine de iftira etmiştir. Bu durum karşısında onun ibadetlerinden elde ettiği sevaplar kendisinden alınarak hak sahiplerine dağıtılır. Eğer ibadetleri ve iyilikleri, ihlâl ettiği kul haklarını ödemeye yetmezse, hak sahiplerinin günahlarından alınıp kendisinin günahlarına eklenir. Böylece sevapları gitmiş, günahları artmış, neticede iflas etmiş olarak cehenneme gönderilir.”²² buyurarak kul ve kamu hakkı konusunda ümmetini duyarlı olmaya davet etmişlerdir.

Bir hadislerinde de haksız yollarla kazanç sağlayanları şöyle uyarmıştır: “Allah Teâlâ temizdir; sadece temiz olanları kabul eder. Allah Teâlâ peygamberlerine neyi emrettiyse müminlere de onu emretmiştir. Cenâb-ı Hak Peygamberlere: ‘Ey peygamberler! Temiz ve helâl olan şeylerden yiyin, iyi ve faydalı işler yapın!’ buyurmuştur. Müminlere de: ‘Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin’ buyurmuştur.” Resûl-i Ekrem daha sonra şunları söyledi: “Bir kimse Allah yolunda uzun seferler yapar. Saçı başı dağınık, toza toprağa bulanmış vaziyette ellerini gökyüzüne açarak: Yâ Rabbi! Yâ Rabbi! diye dua eder. Hâlbuki onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haram; kısacası kendisi haramla beslenmiş olursa böyle birinin duası nasıl kabul edilir!”²³

Efendimiz komşu hukukuna da son derece dikkat eder, misafire ikram ederdi. Bir hadislerinde;

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ صَيْفَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
فَلْيُقِلْ خَبْرًا أَوْ لَيْسُكَتْ

²¹ Buhârî, “Mezâlim”, 13, “Bed’ü'l-Halk”, 2; Müslim, “Müsâkât”, 139-142.

²² Müslim, “Birr”, 59-60.

²³ Müslim, “Zekât”, 65. Ayrıca bkz. Tirmizî, “Tefsîru'l-Kur’ân”, 3.

“Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse komşusunu rahatsız etmesin. Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin. Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse ya faydalı söz söylesin veya sussun!”²⁴ buyurarak müminleri güzel söz söylemeye, misafirperver olmaya ve komşu hukukuna riayet etmeye teşvik ederdi.

Aynı şekilde ana-baba hakkı, yetim hakkı, emeğin hakkı, kadın hakkı gibi her sınıf ve meslekten insanların hakları konusunda da çok hassasiyet gösterirdi. Kadınlara ise son derece nazik davranır, ev işlerinde hanımlarına yardım ederdi. Şu sözleri, onun kadın haklarına verdiği değeri göstermektedir:

وخيَارُكُمْ خيَارُكُمْ لِنسَائِهِمْ

“Sizin en hayırlınız kadınlara karşı iyi davranandır.”²⁵

İnsanlara Değer Verir, Kimseyi İncitmez, Ayıplarını Yüze Vurmazdı

Resulullah kimsenin ayıp ve kusurunu yüzüne vurmazdı. Yanlış ve hoşlanmadığı bir davranış görürse, “içinizden bazı kimseler, şöyle şöyle yapıyorlar” der, hiç kimseyi kırmadan yanlış ve hataları düzeltirdi. Nitekim Hz. Enes, “Resulullah’a 10 yıl hizmet ettim. Bir kere bile canı sıkılıp, öf, niçin bunu böyle yaptın, neden şunu şöyle yapmadın, diye beni azarlamadı” demiştir. Kimsenin sözünü kesmez, konuşması bitinceye kadar muhatabını dinlerdi. Sözü gereğinden fazla uzatmazdı. Kendini ilgilendirmeyen şeylerle meşgul olmaz,

مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَغْنِيهِ

²⁴ Buhârî, “Nikâh”, 80, “Edeb”, 31, 85, “Rikak”, 23; Müslim, “İmân”, 74, 75. Ayrıca bkz. Ebû Dâvûd, “Edeb”, 123; Tirmizî, “Kıyâmet”, 50; İbni Mâce, “Edeb”, 4.

²⁵ Tirmizî, “Radâ”, 11.

“Kendisini (doğrudan) ilgilendirmeyen şeyi terk etmesi, kişinin iyi müslüman oluşundandır.”²⁶ derdi. Kimsenin gizli hallerini araştırmazdı.

Kısaca, Sevgili Peygamberimizi anarken ya da Medine-i Münevvere’de kendisini ziyaret ederken, onun yüce ahlâkını, adalet ve doğruluğunu hatırlamak ve bunları hayatımızda uygulamak durumundayız. Çünkü Yüce Allah’ın sevgisine ve bağışlamasına ermenin yolu, Hz. Peygamber’e uymak ve onun Kur’an ahlâkı olan ahlâkıyla ahlâklanmaktır. Bu konuda Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“(Ey Muhammed!) De ki: Allah’ı seviyorsanız bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”²⁷

O halde, geliniz Rabbimizin sevgisini kazanmak, af ve mağfi-
retine erişmek için bizler de Sevgili Peygamberimiz gibi; ailemiz,
çocuklarımız, komşularımız, akrabalarımız, kısaca tüm mahlukat
için rahmet vesilesi olalım. Elimizle, dilimizle, iş ve icraatımızla
çevremize faydalı olup, güven, huzur ve mutluluk verelim.
Onun gibi hayır konuşan, cömert olan, emanete riayet eden,
doğruluk ve dürüstlüğü ilke edinen, öfkesine hâkim olup gönül
incitmeyen, mazlumdan ve mağdurdan yana olan, yemede,
içmede, giyimde ve dünya nimetlerinden faydalanmada israf ve
gösterişten kaçınan, sabretmesini bilen, nimetlere hakkıyla şük-
reden, her haliyle Allah’ı zikreden, dostluğa, arkadaşlığa ve
komşuluğa önem veren gerçek müminlerden olalım. Kazancı-
mızda haram ve helâl ölçülerine riayet edelim. Kul ve kamu

²⁶ Tirmizî, “Zühd”, 11. Ayrıca bkz. İbn Mâce, “Fiten”, 12.

²⁷ Âl-i İmrân, 3/31.

hakkı konusunda son derece duyarlı olalım. Yetim, öksüz ve fakirlere yardım elimizi uzatalım. Kısaca çevremize karşı bir müslümanın sergilemesi gereken örnek ahlâkî davranışları sergileyelim.

Sevgili Peygamberimizi anmamızın ya da Medine-i Münevvere'de gözyaşları içerisinde onu ziyaret etmemizin hayatımızda böyle bir değişim ve dönüşüme vesile olmasını diliyorum.